

УДК 338.48-027.541:94

О. В. Борисова,*к. геогр. н., доцент кафедри туризму, НПУ імені М. П. Драгоманова, м. Київ*

ORCID ID: 0000-0002-63-79-0471

Т. А. Гринюк,*к. геогр. н., доцент кафедри економічної та фізичної географії,**НПУ імені М. П. Драгоманова, м. Київ*

ORCID ID: 0000-0002-2170-2672

DOI: 10.32702/2306-6806.2021.2.53

ІСТОРИЧНА РЕКОНСТРУКЦІЯ: ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ РОЗВИТКУ РЕГІОНАЛЬНОГО ТУРИЗМУ

O. Borysova,*PhD in Geography, Associate Professor of the Department of Tourism,**National Pedagogical Dragomanov University, Kyiv***T. Hryniuk,***PhD in Geography, Associate Professor of the Department of Economic and Physical Geography,**National Pedagogical Dragomanov University, Kyiv*

HISTORICAL RECONSTRUCTION: SIGNIFICANCE FOR THE DEVELOPMENT OF REGIONAL TOURISM

Статтю присвячено історичній реконструкції як новітньому методу та прийому в активізації унікального місцевого (локального) та регіонального туризму в Україні, що загалом сприяє загальному економічному розвитку території. Наголошується на ряді особливих функцій історичної реконструкції, що в умовах пошуку перспектив розвитку регіонального туризму формують дієвий феномен новизни територій. Історична реконструкція слугує інструментом поєднання минулого, сучасності та майбутнього української ментальності, традицій козацького роду, прагнення до національної ідентичності, сприяє відновленню історичної пам'яті. Історичні нашарування подій репрезентовані у брендингу Полтавської області. Фрагмент технології історичної реконструкції представлений у дослідженні туристичних подієвих локацій Гадяцького району Полтавської області і торкається періоду 1700—1721 рр. Запропонований SWOT-аналіз слугує виявленню реальних перспектив історичної реконструкції у розвитку подієвого туризму у регіоні.

The article is devoted to historical reconstruction as the latest method and method of activating the unique local and regional tourism in Ukraine, which in general contributes to the overall economic development of the territory. The interest in the historical events of the past is of particular importance at the present stage, because the restoration of historical truth serves to educate a patriotically motivated youth. Historical reconstruction is presented as an educational, entertaining activity to recreate the material and spiritual cultures of a particular historical epoch. As a modern movement that sets scientific goals and as a special kind of recreation and activities of interest. The growing role of historical reconstruction as a basis for the formation of event tourism is shown. The significance and essence of the phenomenon of historical reconstruction as a type of activity aimed at preserving and popularizing history, culture and ancient traditions are analyzed. This reveals the specifics of scientific research in the field of interdisciplinary interests of event, military tourism, historical science, branding. Emphasis is placed on a number of special functions of historical reconstruction, which in terms of finding prospects for the development of regional tourism form an effective phenomenon of novelty of territories. The usefulness and practical significance of examples of foreign experience in the introduction of historical reconstruction in the algorithm of tourist branding of territories is indicated. Historical reconstruction serves as a tool for combining the past, present and future of the Ukrainian mentality, traditions of the Cossack family, the

desire for national identity, helps to restore historical memory. Historical layers of events are represented in the branding of Poltava region. A fragment of the technology of historical reconstruction is presented in the study of tourist event locations of Hadiach district of Poltava region and concerns the period of 1700-1721. The proposed SWOT-analysis serves to identify real prospects for historical reconstruction in the development of event tourism in the region.

Ключові слова: історична реконструкція, подієвий туризм, історична пам'ять, Гадацький район, SWOT-аналіз, брендинг території.

Key words: historical reconstruction, event tourism, historical memory, Hadiach district, SWOT-analysis, territory branding.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Історична реконструкція в сучасному значенні цього поняття — досить молодий феномен, який видається цікавим в дослідницькому плані. Це не тільки форма дозвілля, а й новий погляд на осягнення історії. Безпосередня участь у будь-якій історичній події набагато більш пізнавальна, краще запам'ятовується і є сучаснішою, аніж класичні методи пізнання історії. Феномен історичної реконструкції полягає також у тому, що в ній переплітаються такі види діяльності і водночас сфери життя як наука, мистецтво, військова справа, спорт і туризм. Рух історичної реконструкції з кожним роком набуває все більшої популярності, перетворюючись на різновид міжнародного культурного співробітництва. Сьогодні, коли майбутнє планети значною мірою залежить від зрілості масової свідомості, рівня людських стосунків, що ґрунтуються на принципах толерантності, взаємовідповідальності, поваги до інших поглядів, цінностей, переконань, аспекти встановлення міжкультурного діалогу набувають особливого значення. Виняткова роль у його забезпеченні належить видам туризму, завдяки яким відбувається безперервний обмін духовно-культурними цінностями. Заходи історичної реконструкції стають основою для розвитку родієвого туризму в тому чи іншому регіоні, вони не тільки збагачують подієвий календар будь-якої території, а й сприяють формуванню культурної та історичної складової її іміджу, тим самим перетворюючи регіон на туристичний центр. Історична реконструкція стає поштовхом не лише до вивчення минулого свого народу, а й сприяє збереженню та примноженню історичної пам'яті, виховуючи почуття патріотизму, мужності, гідності, появи оригінальних методів виховної роботи з дітьми та молоддю. Багато туристичних агентств активно розробляють нові маршрути, включаючи до них певні фрагменти історичної реконструкції.

Говорячи про подієвий туризм у площині туристичної реконструкції на Полтавщині, слід зазначити, що цей край є багатим на місця військових баталій та на історичні постаті. Область сьогодні є лідером за показниками розвитку внутрішнього туризму в центральній Україні, саме тому її варто розглядати як базу для реалізації ідей історичної реконструкції на теренах України.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Проблематика вивчення феномену історичної реконструкції в світі та на Україні перебуває у полі зору таких науковців: Брунер Є., Болдуїн Г., Гукард Р., Пікард Д., Робінсон Д., Божок Н., Биков А., Внуков Я., Гуревич А., Драчова О., Кадер А., Гайдай С., Гавриленко К., Килимистий С., Петренко О. Кожен з авторів висвітлює певні аспекти історичної реконструкції — соціальні, освітні, визначаючи їх як масовий вид рольової гри, розкриваючи питання її використання як ресурсу подієвого туризму тощо.

МЕТА СТАТТІ

Метою статті є з'ясування перспектив розвитку подієвого туризму у Гадацькому районі Полтавської області шляхом історичної реконструкції окремих

фрагментів, пов'язаних з подіями Північної війни 1700—1721 рр., що відбувалися на території зазначеного району з метою підвищення його туристичної атрактивності, збереження та примноження історичної пам'яті.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Туризм уже давно набув масового явища. І з кожним роком число охочих подорожувати збільшується, так само, як і росте кількість дестинацій, які були б цікавими для туристів. Зокрема сьогодні у туристичній сфері досить поширеним явищем є використання нематеріальних ресурсів, які слугують елементом створення фестивалів та культурних заходів на базі історичної реконструкції. Відтворюючи події минулого, показуючи духовну та матеріальну культуру історичної епохи, організатори дійства стають творцями живої історії, а туристи часто можуть стати не лише спостерігачами, а ще й учасниками.

Організуються зleti, фестивалі, ярмарки, турніри, подорожі на точних копіях старовинних суден, змагання в єдиноборствах. Існують дійсні копії історичних поселень, де учасники реконструкції і туристи можуть пожити життям своїх предків, поринути в атмосферу древньої культури, дізнатися і відчувати багато того, що відоме нам тільки по історичних книгах.

Загалом же вивчення фольклору, народного життя, в якому відбиваються традиції, звичаї, обряди, побут, етичні, моральні, естетичні ідеали, менталітет народу, створює бажання зберегти і примножити славу предків. Саме на знанні історії відновлюється історична пам'ять поколінь — поняття, на яке спрямований епістемологічний і аксіологічний потенціал історичної реконструкції, виховується почуття патріотизму [3, с. 47; 8, с. 156].

Рух реконструкції охоплює сьогодні всі континенти. Він об'єднує різних людей з різними мотивами, але інструмент пізнання в їх руках схожий і в підсумку зводиться до калейдоскопу відчуттів, особистого переживання власного епосу-відтворення матеріальної і духовної культури тієї чи іншої історичної епохи і регіону з використанням археологічних, образотворчих та письмових джерел [5, с. 82].

Також під поняттям "історична реконструкція" розуміють рух, що ставить перед собою наукові цілі і використовує метод рольової гри і наукового експерименту для вирішення проблем і більш глибокого вивчення досліджуваного питання. В результаті рольова гра стала не тільки ефективним способом здійснення реконструктивної діяльності, але і найбільш оптимальним каналом соціального інтегрування однодумців.

Історична реконструкція стає відчутним соціальним трендом і значущою величиною в інтелектуальному просторі, про що свідчать показники інтернет-форумів [1, с. 183].

Не слід забувати також про господарське значення напряму історичної реконструкції. В умовах все більш зростаючого інтересу до руху доречно говорити про формування нової ніші на споживчих ринках країни, пов'язаної з цією сферою діяльності, що виражається у реалізації виробленої продукції сувенірного і рек-

візитно-рольового характеру (продаж амулетів, бутфорського озброєння і зброї, побутових предметів і ін.); виступах у рамках концертно — фестивального організації, ініційованих як місцевою адміністрацією, так і приватними особами і структурами, як засіб надання специфічного колориту; організації спеціалізованих заходів для приватних організацій бізнесу і підприємництва, які влаштовуються на комерційній основі і орієнтовані на трансформацію рекреаційної діяльності.

Варто зазначити, що будь-яке історичне свято чи фестиваль історичної реконструкції дуже гарно себе монетизує, оскільки автоматично перетворюється в економічне підприємство. Для прикладу, на середньостатистичному фестивалі в Європі вхідний квиток може коштувати від 4 до 12 євро (в залежності від того, чи буде кінний турнір), враховуються ціни на автентичні їжу, напої і сувеніри теж вище середнього. Кількість відвідувачів рахується в межах 1—2 тис. осіб за 2—3 дні. Тому не важко зрозуміти, що фестиваль не тільки окуповується, а й приносить чималий прибуток організаціям. А якщо проектувати на країну загальну кількість подібних фестивалів в рік, (наприклад, в Німеччині в 2004 році їх було близько 300, то в 2009 році вже 903, а сьогодні проводиться близько 1000 в рік) — очікуються значні прибутки в казну організаторів, учасників й країни проведення у вигляді податків від сфери туристичної діяльності.

Україна — країна з багатовіковою історією, чий традиції шанують місцеві жителі, щорічно влаштовуючи в різних містах самобутні історичні фестивалі. Історична реконструкція в Україні розвивається сьогодні переважно у двох напрямках — жива історія та історичний середньовічний бій. Рух нараховує декілька тисяч осіб, десятки клубів від аматорських до професійних [9, с. 141—142]. Великі фестивалі вже зайняли свою сталу позицію на туристичному ринку — відбуваються з року в рік, відзначають ювілеї, заводять традиції. Сьогодні історична реконструкція є надзвичайно важливим ресурсом для розвитку подієвого і культурно-пізнавального різновидів туризму як важливих напрямків внутрішнього туризму України [12, с. 39].

Стратегія розвитку регіонального туризму та рекреації в Україні передбачає залучення в процес створення національного туристичного продукту нових туристично привабливих територій. Яскравим прикладом гармонійного поєднання та співіснування природної краси та багатой історико-культурної спадщини є малознані і маловідомий Гадяцький район Полтавської області, який сміливо можна назвати районом-музеєм, районом-заповідником.

Історія Гадяччини виявилася багатою на різноманітні події. Численні об'єкти історико-культурної спадщини на території краю розповідають про козацьку добу, Північну, Першу Світову, Громадянську та Другу Світову війни у вигляді залишок фортець, оборонних валів, могил, пам'ятників і пам'ятних знаків полеглим воїнам та односельцям, місць розстрілів чи боїв. Ці ресурси можуть слугувати базою для історичних реконструкцій, розвитку військово-історичного, подієвого туризму, створенню нового обличчя Полтавщини як сучасного історико-культурного бренду.

На сьогоднішній день події Північної війни (1700—1721 рр.), які за масштабністю та значенням стоять в одному ряді з Куликівською, Бородинською і Сталінградською битвами, асоціюються у сучасних українців здебільшого з Полтавською битвою (1709 р.), залишаючи поза увагою решту фрагментів цієї тривалої військової кампанії.

Маловідомим є той факт, що п'ятидесятиденна боротьба за фортецю у с. Веприк Гадяцького району також залишила свій слід у Всесвітній військовій історії. Оборона с. Веприка, якою керував сам Карл XII, мала надзвичайно важливе значення — вона затримала, зне-

сила та морально підірвала дух шведської армії. Втрати під час штурму фортеці можна порівняти із втратами у великій битві, при цьому було втрачено цвіт шведського офіцерства. Тільки за один день бою 6 січня 1709 року шведи втратили під Веприком убитими та пораненими понад 2000 чоловік, у тому числі до 40 офіцерів, серед них два генерали, шість полковників, три майори та сім капітанів (Шендрик). Тривала облога Веприка зірвала плани шведського короля про швидке просування до м. Курська та подальше ведення дій, наблизивши фатальну розв'язку під Полтавою [4, с. 130].

Гарнізон фортеці частково складався з "нерегулярної" кінноти — веприцької козацької сотні як військово-територіального підрозділу Гадяцького полку на чолі з першим козацьким сотником Федіром Масюком, який став натхненником і організатором бойових подвигів веприцького козацтва і разом з сином особисто подав приклад героїзму, стійкості та мужності у боротьбі проти навали шведських завойовників. Згодом група поповнилася місцевими селянами та козаками з навколишніх сіл і перетворилася на партизанський загін, який напав на обози, фуражирів, невеликі загоны шведів у районі міст Гадяча, Лебедина, Зінькова. Сотник Федір Масюк був нагороджений титулом дворянина, почесними нагородами були відзначені всі захисники Веприцької фортеці [10].

На час облоги периметр захисних фортечних редутив складав приблизно 3000 м, земляні вали були підняті на висоту 6—8 метрів, а частокіл ще на 1,5 метри. Були укріплені єдині (південні) ворота. З північного боку існував підземний хід, зі сходу фортецю пронизував яр. Дві тисячі чоловік гарнізону хоч і не врятували саму фортецю, але надовго зупинили наступ шведської армії. За королівським наказом козацьке містечко Веприк було спалено майором Вільдемеєром (Полтавщина: Енциклопедичний довідник (за ред. А.В. Кудрицького — К.: УЕ, 1992. — с. 112). Станом на 2017 рік відзначено лише збереження валу в східній частині укріплення. Біля підніжжя валу встановлено пам'ятний знак з написом "Славним предкам від вдячних потомків на честь 275-річчя оборони Веприка від шведських загарбників". Під стінами церкви Святого Миколая знаходиться братська могила шведських воїнів. Під час будівництва насипу дороги і моста через річку Веприк у 1979 році було виявлено велику кількість залишків масового захоронення воїнів.

Історична реконструкція будь-якого з фрагментів битви в Веприк може стати тим самим креативним конкурентоспроможним продуктом, який значно підвищить рівень атрактивності регіонального туризму, сприятиме збільшенню його соціокультурної ефективності, креативності у розробці інноваційних програм подальшого збільшення внутрішнього туристичного потоку.

Проект реконструкції може бути реалізованим при сприянні та за допомоги Гадяцької Районної державної адміністрації; державного історико-культурного заповідника "Поле Полтавської битви"; представництва Товариства військової історії Швеції при посольстві Королівства Швеції в Україні; громадської організації "Клуб історичної реконструкції "Шарухань" (м. Харків).

Локації проекту: Гадяцький історико-краєзнавчий музей; с. Веприк — пам'ятний знак на честь 275-річчя оборони Веприка; фортечні ворота с. Веприк; церква Святого Миколая — с. Веприк. Одяг та озброєння, в основному, запозичені із наявних експонатів музею "Поле Полтавської битви", а також власноруч зроблені волонтерами-реконструкторами у відповідності до історичних джерел. Значна частина шведської амуніції — одяг, елементи амуніції та мушкети була відтворена та передана музею під час його відвідування активістами шведського Товариства військової історії.

Соціальна місія проекту: проект передбачається здійснити з урахуванням актуальних потреб соціально-

го замовлення. В зв'язку з цим відбуватиметься організація співробітництва з державними та приватними установами, проведення благодійних та просвітницьких акцій, організація концертно-фестивальних заходів, народних гулянь.

Заходи фізичної реконструкції проекту: мобільна історична виставка з інформаційними стендами (с. Веприк, краєзнавчий музей м. Гадяч); інтерактивні майданчики шведського та козацько-російського гарнізонного польових шпиталів; польовий табір військової і кінної підготовки; ігрові майданчики для дітей; виступи самодіяльних колективів; експозиція робіт по відновленню автентичного одягу і зброї шведських військ та українських козаків (с. Веприк, краєзнавчий музей м. Гадяч); експозиція "Один день з життя воїна Полтавської кампанії" — демонстрація побуту (краєзнавчий музей м. Гадяч).

Заходи теоретичної реконструкції проекту: організація інтелектуального квесту "Битва за Веприк"; вивчення моделей альтернативних історичних сюжетів; екскурсія "Міфи та факти Веприцької битви" з кіно- та фото— демонстрацією фрагментів реконструкції Полтавської кампанії (краєзнавчий музей м. Гадяч); випуск електронного та друкованого видань з матеріалами учасників військово-історичної реконструкції, науковців та фахівців з суміжних організацій (на базі краєзнавчого музею м. Гадяч).

Освітній потенціал проекту: на базі краєзнавчого музею м. Гадяч проведення лекційних занять і пов'язаних з ними практичних семінарів для учнівської молоді, спрямованих на апробацію засвоєних теоретичних знань; організація секційної роботи з питань вивчення проблем, теоретичного моделювання, аналізу інноваційних проектів історичної реконструкції, духовного знайомства з культурними традиціями народу, створення макетів історичних об'єктів і їх реплік, відновлення елементів повсякденного життя історичного періоду, що реконструюється.

Історична реконструкція — ефективний метод формування інтересу у молоді до історичного минулого країни та збереження історичної пам'яті. Вона дозволяє задіяти максимальну кількість інформаційних каналів для того, щоб довести до дослідника знання про минуле, комбінувати подачу наукової інформації з візуальним рядом та інтерактивним підходом.

Основні переваги реалізації проекту найбільш вдало демонструє SWOT-аналіз, що дає можливість сконцентрувати увагу на сильних сторонах і можливостях, які створюють умови для конкретних дій щодо подолання перешкод та проблем, які виникатимуть на шляху залучення ресурсної бази в процес історичної реконструкції та подальший розвиток туризму в Гадяцькому районі.

Сильні сторони (S):

1. Наявність значної кількості подієвих ресурсів для історичного реконструювання.
2. Багата історична і культурна спадщина регіону, що дозволяє формувати та розвивати різні туристичні продукти із урахуванням місцевих особливостей, колориту та автентики.
3. Наявність досвіду реалізації подібних реконструкторських заходів в області (державний історико-культурний заповідник "Поле Полтавської битви").
4. Достатня кількість музеїв та меморіальних комплексів як осередків туристичної діяльності: краєзнавчі, шкільні, профільні.
5. Зацікавленість у проведенні історичної реконструкції шведських колег.
6. Лояльна цінова політика для внутрішніх та міжнародних туристів.
7. Зацікавленість місцевого населення в розвитку туризму.
8. Низький рівень конкуренції в галузі історичної реконструкції.

Слабкі сторони (W):

1. Недостатнє державне фінансування на збереження та відновлення визначних пам'яток історії та культури району.
2. Недостатня кількість закладів розміщення та харчування, пристосованих для обслуговування туристичних груп у сільських населених пунктах.
3. Недостатній рівень брендингу регіону.
4. Практична відсутність організованого екскурсійного туризму, гідів-екскурсоводів із знанням іноземних мов.
5. Поганий стан доріг, відсутність туристичних знаків.
6. Недостатня кількість кваліфікованих спеціалістів у галузі історичної реконструкції.
7. Низький рівень реклами місцевих туристичних продуктів.

Можливості (O):

1. Зміцнення партнерських відносин в галузі туризму між Україною та Швецією.
2. Збільшення кількості іноземних туристів за рахунок проведення фестивалю історичної реконструкції.
3. Розвиток туристичної інфраструктури району.
4. Додаткові надходження до бюджету районної державної адміністрації.
5. Виховання патріотизму та збереження історичної пам'яті у підростаючого покоління.
6. Подальший розвиток руху клубів історичної реконструкції на Україні.
7. Становлення Полтавщини як одного із провідних центрів історичної реконструкції.

Ризики (T):

1. Недосконалість нормативно-правової бази в галузі туризму України.
2. Рівень платоспроможності внутрішніх туристів.
3. Зміни в смаках споживачів.
4. Залежність від непередбачуваних обставин (пандемія, техногенні катастрофи).

ВИСНОВКИ

Сучасний стан розвитку історичної реконструкції в Україні дозволяє констатувати наявність достатньої кількості нематеріальних (культурно-історичних, військово-історичних, історико-демографічних), а також матеріальних ресурсів для їх ефективного використання в процесі формування внутрішнього туристичного продукту, розвитку подієвого, культурно-пізнавального, військового туризму тощо.

Участь в історичній реконструкції створює для особистості певний спосіб структурування вільного часу, емоційно насичує життя, дає можливість подолання соціально-культурної обмеженості, відсталості, створює додаткові можливості спілкування в групі однодумців, сприяє духовному взаємозбагаченню, відновленню історичної пам'яті. За таких умов, формується суспільна свідомість молодого покоління, що прагне національної ідентичності, звеличення ментальних традицій, популяризації козацької доби та пам'яті про історичних національних героїв.

Реалізація запропонованого проекту історичної реконструкції фрагменту битви за Веприк дасть змогу забезпечити подальший розвиток туризму в регіоні. Краєзнавчий музей в м. Гадяч може розглядатися як центр, що керує, контролює та регламентує здійснення проекту, проводить основну рекламу, просвітницьку, наукову роботу по результатам здійснення реконструкції. Успішна реалізація проекту значно збільшить туристичний потік та завантаженість основних туристичних об'єктів показу в регіоні, забезпечить подальший розвиток туристичної інфраструктури району, сприятиме збільшенню надходжень до районного бюджету, створить умови для формування нових робочих місць, супровідних бізнесів, якісного та конкурентоспроможного туристичного продукту територіальної громади Гадяцького району, розширить можливість розвитку

інших різновидів туризму, сприятиме формуванню нового сучасного обличчя Полтавщини та Гадяччини як сучасного історико-культурного бренду.

Література:

1. Божок Н.С. Социологическое содержание понятия "историческая реконструкция" / Н.С. Божок // Вестник Саратовского государственного технического университета, 2013. № 3 (72). — С. 181—185.
2. Борисова О.В., Свиницький А.О. Історична реконструкція як один із провідних напрямів розвитку туризму Полтавщини / О.В. Борисова, А.О. Свиницький // Актуальні проблеми регіональних досліджень: матеріали V Міжнародної наук.-практ. інтернет-конференції (м. Луцьк, 11 грудня 2020 р.). — Луцьк: Вежа — Друк, 2020. — С. 120—123.
3. Волкова Т.С. Деконструкція и реконструкція исторической памяти. К постановке проблемы / Т.С. Волкова // Актуальные вопросы археологии, этнографии, истории: статьи Всерос. науч.-практ. конф. (Чебоксары, 20 дек. 2016 г.) — Чебоксары: ЦНС "Интерактив плюс", 2017. — С. 46—49.
4. Волосков В.Ф. Полтавська битва: "до" і "після" / В.Ф. Волосков. — Полтава. Форміка, 2009. — 150 с.
5. Гайдай С.В., Гавриленко К.О. Історичні фестивали та військово-історичні реконструкції на основі історико-культурних заповідників України / С.В. Гайдай, К.О. Гавриленко // Географія та туризм: Науковий збірник. — К.: Альфа — ПІК, 2013. — Вип. 23, С. 81—86.
6. Гринюк Д.Ю. Методичні аспекти туристичного брендингу територій / Д.Ю. Гринюк // Перспективи розвитку економіки та управління в умовах кризи: матеріали Міжнародної наук.-практ. конференції (м. Одеса, 20 липня 2020 р.). — Одеса, 2020. — С. 71—73.
7. Драчова Е.Л. Историческая реконструкция как основа формирования нового турпродукта / Е.Л. Драчова // Современные проблемы сервиса и туризма. 2014. № 4. С. 55—66.
8. Зашкільняк Л. Історична пам'ять і соціальні функції історії у сучасному світі / Л. Зашкільняк // Україна — Європа — Світ. — Вип. 2: Міжнародний збірник наукових праць. Серія: Історія, міжнародні відносини. — Тернопіль: Вид-во ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2009. — С. 156—159 с.
9. Килимистий С.М. Історична реконструкція як ресурс подієвого туризму / С.М. Килимистий // Питання культурології. — 2019. — Вип. 35. — С. 136—147.
10. Костюк В.С. Гадяч — Гетьманська столиця та незагоєні рани України / В.С. Костюк. — К.: КВПЦ, 2013. — 150 с.
11. Смирнов І.Г. Ресурсна база військового туризму у США / І.Г. Смирнов // Туристичний бізнес: світові тенденції та національні пріоритети: Матеріали VIII Міжнародної наук.-практ. конференції. — Х.: ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2017. — С. 198—200.
12. Шатілов Є. Історія у форматі розваги: генеза українських історичних фестивалів / Є. Шатілов // Публічна історія в Україні та світі: Матеріали наук.-практ. конференції (м. Київ, 25 жовтня 2019 р.). — Київ: Історичний факультет КНУ ім. Т. Шевченка, 2019. — С. 38—39.

References:

1. Bozhok, N.S. (2013), "Sociological content of the concept of "historical reconstruction"", Vestnyk Saratovskogo gosudarstvennogo tekhnicheskogo unyversiteta, vol. 3 (72), pp. 181—185.
2. Borysova, O.V. and Svyntsytskyi, A.O. (2020), "Historical reconstruction as one of the leading directions of tourism development in Poltava region", Aktualni problemy rehionalnykh doslidzhen: Materialy V Mizhnarodnoi nauk.-prakt. internet-konferentsii [Current issues of regional research: Proceedings of the V International Scientific and Practical Internet Conference], Vezha-Druk, Lutsk, Ukraine 11 Dec 2020, pp. 120—123.
3. Volkova, T.S. (2017), "Deconstruction and reconstruction of historical memory. To the problem statement",

Aktual'nye voprosy arheologi, jetnografii, istorii: stat'i Vserossijskoj nauchno-prakticheskoy konferentsii [Topical issues archaeologists, ethnography, history: articles of the All-Russian scientific-practical conference], TsNS "Interaktiv plus", Cheboksary, Russia, 20 Dec 2016, pp. 46—49.

4. Voloskov, V.F. (2009), Poltavska bytva: "do" i "pislia" [Battle of Poltava: "before" and "after"], Formika, Poltava, Ukraine.
5. Haidai, S.V. and Havrylenko, K.O. (2013), "Historical festivals and military-historical reconstructions on the basis of historical-cultural reserves of Ukraine", Neohrafiia ta turizm: Naukovyi zbirnyk, vol. 23, pp. 81—86.
6. Hryniuk, D.Iu. (2020), "Methodical aspects of tourist branding of territories", Perspektyvy rozvytku ekonomiky ta upravlinnia v umovakh kryzy: materialy Mizhnarodnoi naukovy-praktychnoi konferentsii [Prospects for economic development and management in a crisis: materials of the International scientific-practical conference], Odesa, 20 July 2020, pp. 71—73.
7. Drachiova, E.L. (2014), "Historical reconstruction as the basis for the formation of a new tourist product", Sovremennye problemy servysa i turызma, vol. 4, pp. 55—66.
8. Zashkilniak, L. (2009), "Historical memory and social functions of history in the modern world", Ukraina - Yevropa — Svit. Mizhnarodnyi zbirnyk naukovykh prats. Seriia: Istorii, mizhnarodni vidnosyny, vol. 2, pp. 156—159.
9. Klymystyi, S.M. (2019), "Historical reconstruction as a resource of event tourism", Pytannia kulturolohii, vol. 35, pp. 136—147.
10. Kostyuk, V.S. (2013), Hadiach — Hetmanska stolytsia ta nezahoieni rany Ukrainy [Gadyach — Hetman's capital and unhealed wounds of Ukraine], KVITs, Kyiv, Ukraine.
11. Smyrnov, I.H. (2017), "Resource base of military tourism in the United States", Turystychnyj biznes: svitovi tendentsii ta natsional'ni priorytety: Materialy VIII Mizhnarodnoi naukovy-praktychnoi konferentsii [Tourism business: world trends and national priorities: Proceedings of the VIII International Scientific and Practical Conference], KhNU im. V.N. Karazina, Kharkiv, Ukraine.
12. Shatilov, Ye. (2019), "History in the format of entertainment: the genesis of Ukrainian historical festivals", Publichna istoriia v Ukraini ta sviti: Materialy naukovy-praktychnoi konferentsii [Public history in Ukraine and the world: Proceedings of the scientific-practical conference], Istorychnyi fakultet KNU im. T.Shevchenka, Kyiv, Ukraine 25 Oct 2019, pp. 38—39.

Стаття надійшла до редакції 19.01.2021 р.

www.economy.nauka.com.ua

Електронне фахове видання

Ефективна
ЕКОНОМІКА

Виходить 12 разів на рік

Журнал включено до переліку наукових фахових видань України з ЕКОНОМІЧНИХ НАУК (Категорія «Б»)

Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292

e-mail: economy_2008@ukr.net

тел.: (044) 223-26-28

(044) 458-10-73